

DOBROGEA JUNĂ

Director: CONST. N. BARRY

POLITICĂ, ECONOMICĂ, LITERARĂ - INDEPENDENTĂ, ZILNICĂ

DOBROGEA A DOBROGENILOR

ABONAMENTUL

Pe un an Lei 120
jumătate an . 70

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA

Str. D. A. Sturza 7.

Anunțurile se plătesc după tarife.

Manualele nu se împrumută.

Telefon 91/2

Dela procesul socialistilor

Impresii

Am asistat dela început până aproape de sfârșit la procesul socialistilor din Constanța, urmând în deosebi răspunsurile date de fiecare din inculpați, la întrebările lui de președintele tribunalului, la prima sesiune. Am găsit la toți aceeași preocupare—dacă voilți burgheză: aceea a apărării „pielei proprii”. Nici o manifestare de solidaritate, nici urmă de... comunism!

N'am vizitat niciodată un club socialist, nici din Constanța și nici de aiurea; n'am luat parte în nici unul din cerecurile lor mai restrânse și nici la vre-o întrunire mai numeroasă. Am avut o rezervă instincțivă față de „mişcarea” aceasta. Poel din fire, vizionar prin temperament și în consecință admirator al trecutului închis mai bun, față de prezentul pipăit și din ce în ce mai aspru—am rămas și sunt, în felul meu, un „reacționar”. Văd în tot ce e, pe fiecare zi, „nou”, multă *ingeniozitate*, nu găsesc însă *buclăte*, după care e setos sufletul meu de visător! Ca și Carlyle, rămău în credința că, *propria originalitate stă în sinceritate și nu în nouitate*.

Totuși, ca o verificare a conștiinței mele și răspundând unei chemări profesionale, am căutat să cercetez „cul” socialist, cu prilejul ultimei crize prin care trecem—din care trei tmi erau personal apropiați și foarte simpatetici—la închisoare. N'are o rezervă în ochii mienii ceea ce străfulgerarea convingerii, din puterea de sacrificiu a primarului din Cork. Bieți „burghezi” ca și mine, fiecare preocupat în parte de ziua puterii sale în libertate.

Dacă aceasta era la frunțiișii ispășitori starea sufletească—eminamente omețească, comună și explicabilă—apoi nici de afară, la masa pentru care surtează cel dintâi, n'a înregistrat nimeni *gestul*, care asigură triumful cauzelor drepte. „Oameni” și acestia, s'au resemnat, au lăsat în jos „brațele încrucișate” și și-au văzut de pâinea, pe care o reclamă chiar gura de câine...

În fața Tribunalului: unul singur—marțorul Grigore Costescu—mi-a făcut impresia omului cu curajul opiniei. „Și mâine m'asi pune din nou în grevd, dacă n'asi fi militarizat” a declarat el, fără ezitare. Incolo, inculpați și martori—toți circumspecți, circumscind fiecare partea lui de acțiune, vorbind mai întâi de sine și apoi de ceilalți... Oameni cu toții, ca toți oamenii, cu egoismul, lemerile și prudentele obișnuite. Nimic din acel „socialism” din acea împărțire frățească, de care abundă doctrina respectivă.

Până la socializarea averilor ași fi dorit să văd măcar cu prilejul acestui proces, *socializarea durerilor!*...

Este, în cadrul acestui articol de pur sentimentalism, nu încapă discuționa justele revendicările muncitorești. Ele pot forma incontestabil, *sincera* preocupare a fruntașilor mișcării socialiste ca și a masselor respective, după cum au pot

rămâne străine aceste cerințe drepte nici unui om doritor de mai binele semenilor săi, urmând însă realizarea cuvenită fără așfare, fără profesioni de credință și fără practică șgomoloasă.

Const. N. Barry.

Pentru marii proprietari

Se aduce la cunoștința generală Legea pentru înființarea Pășunelor comunale, publicată în Monitorul Oficial No. 138 din 24 Sept. 1920 și în special pentru d-nii marii proprietari a se conforma art. 31 din zisa lege.

Formularele relativ la oferte de izlazuri se află la Coasiliatul Agricol din localitate, și la fiecare reședință a regiunilor agricole din acest județ, după care va lua copie fiecare ofertant.

Orfelinatele din Constanța

La adunarea generală a delegaților Societății orfanilor de război, care a avut loc în zilele de 20 și 21 c. în Capitală, sub prezidenția l. P. S. Mitropolit Primat, comitetul din Constanța, reprezentat prin d. Dimitriu, președinte al secțiunii respective și Grig. Petrescu, a avut să primească mulțumiri călduroase atât din partea înaltului prelat cât și din acelea e prințesei Olga Sturza, pentru felul cum s'au înțeles orfanii în acest județ. Cele două orfelinate din Constanța—Și Mangalia stau în fruntea institutiilor similare din întreaga țară.

De sigur laudele acestea se cuvin în primul rând d-lui Dimitriu, consilier al Curții de Apel din Constanța, care găsește timpul necesar să se ocupeze unui scop șomoloș de frumoasă, deunănd toată sârgea și inimosia de care un suflet ales poate fi capabil.

Laudele se restrâng apoi și asupra comiteului cel secundar, cum și asupra personalului de care cu toții au știut să se înconjoare și din care au avut nenorocirea de a pierde, săptămână trecută, pe Eleonora Vasiliu, directoarea orfelinului din Constanța, al cărei suprem elogiu l-a făcut însuși d. Dimitriu, în fața rămășițelor sale pământești și a unui public numeros.

Profităm de această ocazie de a ne face ecul majorității din Comitet, cum și a înștiința dorința d-lui Dimitriu, de a încredința postul rămas vacant surorii decedatei, d-nsa Constanța Ombelțianu, actuala sub directoare, ale cărei hărățiri și devotament au fost relevate chiar în cuvântarea luată de președintele.

Ar fi să se continue și să se încurajeze o operă, care a dat până acuma așa de frumoase roade.

Tramvalul

Zilele acestea este așteptat să sosească în localitate d. inginer Bușilă, din București, care va trata cu Primăria, concesionarea tramvalor și iluminatul orașului Constanța.

Moartea lui Macedonsky

Sâmbătă 27 Noembrie a fost înmormântat poelul Alexandru Macedonsky. El a încetat din viață în București, după lungi și grele suferințe.

PEȘTELE

Ministerul de Domeai, printr'un ordi a interes pescarilor din localitate de a pretinde consumatorilor prețuri mai mari decât cele fixate prin cota oficială.

Primăria, în acord cu d-l Stoicescu, inspector al aprovizionării, având în vedere că peștele ce se vinde la noi, este adus cu căruțele dela Juiulcea, au admis pescarilor ca ope de transport, 150 lei la kgr. peste cota oficială.

„Cointeresare”

Sistemul e cunoscut: primăria ori statul pun într'o întreprindere oarecare capitalul, iar căl-va oameni „pricepuți în materie” vin cu experiența, pentruca în scurtă vreme aceștia din urmă să se aleagă cu întreg capitalul, iar primăria ori statul să rămână cu... experiența.

Om care se gândește la viitor, și grăbit ca în cele câte-va luni cât va sta la primăria de Constanța—cu care e sigur că nu se va înțâlni, cât e lumea și pământul—d-rul Sachelarie a pus la cale concesionarea tramvalului în „cointeresare” cu un mai puțin imenabil și dezinteresatul fruntas al Metropolei Dobrogei, Alimăneșanu, zanu și Alivergianu.

Lovitura pignurului din capul Constanței e pe atât de gigantică pe cât de iscusit e tovarășul ce și-a ales.

Omul care a înființat până acum două industrii la Constanța—acea a turlelor de rapită și a pielei pentru opinci—spre a explota fără nici o milă atât pe săracii orașelor cât și pe cei ai satelor—și v'am dovedi aceasta cu cifre—era cel mai indicat ca să servească de mentor actualului „părinte” al comunei, care, se vede, n'are de cât o singură preocupare, cu preții intereselor întregii obști, acea a propriei sale persoane: de a-și asigura un loc în consiliul de administrație într'o viitoare și rentabilă societate național-liberală.

Fără a ne ridica împotriva întreprinderii în sine—un tramval fiind de absolută dacă nu de imediată necesitate la Constanța—contestăm sinceritatea d-lui Alimăneșanu, dovedit a fi un stricator al mulțimii și calitatea d-rului Sachelarie, care, nefiind un ales al cetățenilor ci un simplu funcționar al unui regim pe ducă, nu poate angaja avatul comunei pentru un bid de linie.

La înfrățea atâ a unuia cât și a cestui alt, vom ști să facem față cu toată energia cuvenită.

DELIBAȘ

RETEVEIE

O războtoare potrivită

Allu că, în urma „trecerei” d-lui Tăslăoanu la lucrările publice, pe viitor acest departament va purta numele de ministerul lucrărilor publice.

Gianabat

Din Bazargic

Cursuri gratuite de limba română

Cu începere dela 1 Decembrie vor începe la gimnazial român din Bazargic cursuri publice de limba română, predate gratuit de către profesorii gimnaziului, pentru cei cărli doresc să învețe românește, indiferent de naționalitate și sex.

A se adresa la direcția gimnaziului pentru informațiuni.

S'a înființat societatea literară „Științific-Infărățirea” a elevilor gimnaziului român din localitate.

Toți bunii români care poartă interes încredințării școlari, sunt rugați a le da ajutor, procurându-le cărți de literatură și științe.

Din Anadolchiol

Lucrările de impropietărire

Comitetul local de ocol, compus din d-nii: G. Lișcu, judecăto; G. Alexandrescu, ad-tor de plasă; G. Timiș, agronom regional și Ion Jareza, delegat al sătenilor, procedând la lucrările de impropietărire în comuna Anadolchiol, au stabilit tabloul de impropietărire și procesul-verbal pentru stabilirea rezervelor, conform legii.

S'a hotărât a se da 150 hectare pentru folosul comunel Anadolchiol; s'au aprobat de asemenea 48 hectare pentru sporierea vetrei satului. A această sporire se cuprind terenurile rezervate pentru localul de Primărie, pentru a doua biserică, pentru a treia școală primară, pentru străzile și pentru piețele ce se vor deschide.

Din terenul de cultură s'au rezervat câte 5 hectare pentru școlile, câte 8 și jumătate hectare pentru biserică, iar 20 hectare sunt rezervate pentru serviciul sanitar. S'a mai rezervat asemenea un lot de 50 hectare ca punct agronomic demonstrativ.

Pentru stabilirea ordinii de precădere a impropietărișilor, comisiunea va proceda prin tragere la sorti. Ea va hotărâ totodată comuncel la cari urmează să fie impropietăriși cel pentru cari au să se ajunge terenul din Anadolchiol. Aceștia, negreșit, după e conitului agrar, va hotărâ terenurile disponibile, înănd seamă de conștanșii și de prevederile legii.

Deințănd ce acestea vor fi terminate, comitetul va încheia și lucrările de impropietărire ale comunei Canara, unde, știam informăși că se va face prima impropietărire din județul Constanța.

Aceste lucrări, pentru cari s'a rezervat o muncă destul de înalță, dacă fac clasie celor ce s'au deșoș, totodată ea vorbește despre așteptatului frumos început, pe urma cărui, foștilor ei apărători, lara le implinesc astăzi o veche și așteptată săgăduință.

Refugiații din Crimeea la Constantinopol

Presă franceză anunță că până la 22 Noembrie, dimineața, sosiseră la Constantinopol 140.000 de evancați din Crimeea, dintre cari 28 de mii 600 civili. Au fost evancați la Galipoli 41.600 iar la Lemnos 14.000.

Condannaarea socialistilor DİN BUCUREȘTI

Curtea Marțială din București, după o deliberare de aproape 3 ore, a dat un verdict de condannare la câte 5 ani de muncă silnică d-lor Moscovici, Ghempel, Pătrățescu, Sp. Calu, Al. Oprescu, Paul Marc și Em. Socor.

Verdictul de condannare s'a dat cu unanimitate de 5 voturi pentru toți afară de d. Em. Socor care a avut 4 contra 1.

D. Toma Dragu a fost achitat. Condannații au făcut recurs.

Focul din București

În incendiu s'a declarat la președinția consiliului de ministri din str. G. Cantacuzino, din Capitală. El a luat naștere de la o mansardă și greșe măsurilor luate la timp a fost localizat fără pagube mari.

Corespondența Dobrogei June

DIN GIUVENTIA.

În ziarul „Secera” cu data de 14 Noembrie 1920, am citit un articol intitulat „Cooperativa”, semnat de d. Lepădatu, în care se arăta că de mult a lovit guvernul în Băncile Populare, arătând cum sătenii au s'au putut folosi de mărfurile ce a avut Prefectura, din cauza depărlării și a pierderii de timp.

Este drept ceace scrie d. Lepădatu, dar nu depărlarea și pierderea de timp a făcut ca sătenii să nu se ducă la dughiana d-lui prefect. Că tot la Constanța venim de cumpărăm sarea cu 7 lei kilogramul și america cu 22 lei metru, pe care d. prefect a vădădu-o cu 7 lei metru la omenii d-sale. Cu ordinul dat de d. prefect, pe care a avut grija să-l trimeată la toate comuncel către primării ce d-lui administrează, pentru a înființa comuncel de aprovizionare, ca să alimenteze comuncel cu tot felul de bunătăși, cari d. primor spușe locuitorilor că sunt la Prefectură și că le va aduce în comună, s'a înființat și în comună noastră, comitetul ordonat de d. prefect, în frunte cu d. primor, pe care ni l'a dat d. prefect în schimbul unui coș cu ouă și câteva găini. Ne-a alimentat cu de toate, numai că populația e lipsită de sare; căci d-sa a avut grijă să singura bunătate, care urma să aducă în comună, n'a adus-o, dând bonul unui grec din comuna Caranmer, care a ridicat sarea reparată comunei noastre. Căci d. primor a avut treabă să-și îngăită mânașa ce are în gură dela naștere. Aceștia e cauza că sătenii nu s'au dus singuri să-și ia ce le treabă dela dughiana d-lui prefect și au rămas pe mâna speculanșilor, ca să ne amulgă până și ultimul ban.

Întrebăm ce rost au avut comuncel ordonate să împiedice pe sătenii sau să-i alimenteze?

Și mai întrebăm: s'a cerut socotăle primărilor cari nu s'au dus la Prefectură spre a ridica orșelul de aprovizionare, ca să ne amulgă până și ultimul ban?

Un alimbat

LITERARE

Poveste

De câte ori e liniă Marea
Mă turbur de-o durere grea
Și-aș vrea să spulber depărlarea
În care țace draga mea.

Oglinda ei fermecătoare
Momindu-mi dorul fără rost,
Atât de neînțeles îmi pare
Că n'a-i, că și când n'ar fi fost.

Spre gila unde stă culcată
Pornește cu gândul plâșgător
Să-i spușe de marea fermecată,
De primul nostru vis de dor.

Dar pierе visul fără veste
Și marea s'a nălăștit...
Iubirea mi-a rămas poveste,
— Povestea care s'a sfârșit!

Crușu-Deiasăștițe

Incendiul din Iași

O telegramă a corespondentului nostru din Iași ne anunșă că facultatea de medicină din acel oraș a căzut pradă unui incendiu.

Focul a izbucnit la timpul nopții de la o sobă din cancelaria profesorilor.

Până ieri seară, incendiul nu fusese stins, cu toate străduințele pompierilor și ale studenșilor. Au ars până în temelii laboratoarele profesorilor Bucaloiu, Rieglar, și Thiron.

Pagubele sunt imense.

Crâmpeie

SPRE EXEMPLU

Ca să ilustraș aleagașele noastre repetate asupra funcționarilor cu cari a onorat Dobrogea actuală regim, dăm un exemplu din o mie altele, după chiar „Monitorul Oficial”.

De la Marea Neagră au fost numit consiar el. III în poliția orașului Tulcea, d. Velicu Victor, urmând cu mandatul de arestare No. 1269 din 16 Dec. 1919, pentru „Crimă de onor”.

Pentru meritele sale, numitul consiar a fost înaltul șeful poliției orașului Isaccea.

Dându-șe în sfârșit, „de urmă” săptămână trecută a fost revocat din funcțiune. Celățeni celor două orășe vor regreta de sigur pierdere vrednicului funcționar. Partidul poporului a pierdut încă unul din membrii săi marcanși.

Procesele

Ce se vor judeca de Comisiunea Centrală de Expropriare la Curtea de Apel din Constanța

- 1 Decembrie: Hagi Felisteanu, Idris Hagi Resid, Vasile Istode, Primăria Mangalia, Eugenia Alexiu, Moșten. def. Săba Nencliu.
- 2 Decembrie: Moșten. def. G-l Costălli, Alex. Roșculeț, Moșten. def. Hagi Petre, Emilia Bădălescu, Loc. Al. Mastera, Mihail Pricop.
- 3 Decembrie: Mihail Șușu, Preat Moroșanu, Bancotă Ion, Nicola Avram, Hagi Ismail Moșten. def. Nencliu Stoian, Florea Voica.
- 4 Decembrie: Maria Semeziuanu, Dr. C. Daniel, Ion Dumitrescu, Pavel Alexandru, Gh. Stoles, C. Parasian, Maria Roșculeț, Eufrosina Lăzărescu.
- 5 Decembrie: C. Ionescu.
- 6 Decembrie: Despina Andrei, Zaharia Călinescu, Sofia Bădălescu, Zeleanu Salim, Stelian Stăneșcu, Gh. Hauloc C. Ionescu.
- 7 Decembrie: Maria C. Pariano, Col. Emil Romanescu, Hagi R. Murat, D. Popa, Dr. C. Păcuraru.
- 8 Decembrie: Dr. Bulărescu, Hagi R. Murat, Moșten. def. Nistor, Moșten. def. Boros, Soc. Rom.-Americăna, Ion Done.
- 9 Decembrie: Aurica Polizu, Radu Cazanca, Aurica Polizu Micșuneșli.
- 10 Decembrie: I. Manolescu, Constantin H. Stoian, Maria Oandescal, C. Golea, Gh. Golea, M. Valaori.

Sezători literare

Anunțăm cu deosebită plăcere că externalul secundar de fețe gradul II, din localitate, cu ziua de Sâmbătă 4 Decembrie, va începe seria sezătorilor sale literare și muzicale, sezători cari au de scop adunarea unui fond pentru a se putea câmpăra un pian pentru elevii externatului.

Sezătorile la liceu vor începe o dată cu seștea patronului școlii la ziua de Decembrie. Programele se vor anunța totdeună la timp.

Tenis-Club.

Societatea Tenis-Club va da un matineu dansant la 28 Noembrie, ora 4 p. m. la sala Teatrului Elpis.

Agricoid

Comitetul Agrar pune la vedere proprietarilor că s'a prelungeț până în 15 Decembrie crt. termenul înăuntru căruia, vor depune, declarațiunile cerute de legea pentru înființarea pășunelor comunale.

DACTILOSTENOGRAPHIE.

În Constanța sunt nenamărate Case de comerț, cari au nevoie de stenodactilografii și stenodactilografie, pe cari le plătește cu șalaris între 1000-3000 lei lunar.

Acu la Constanța neexistăș școli, unde să se luvețe stenografia și dactilografia, confratele noștri d. I. N. Duploien, redactor al ziarului „Farul”, a hotărât să deschidă un curs, la strada Ovidiu No. 12, unde se primește înscrierile și unde se pot lua informațiuni în orice zi, dela orile 3-5 p. m.

În curând!
Unde?
Când?

BARABASS

Cel mai neîntrecut film ce s'a jucat până azi.

BARABAS?

